

05.07.2013

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite 11/41/2010

Asia **OKM lausunto - Säätiölakityöryhmän mietintö**

Oikeusministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausuntoa säätiölain uudistamista koskevasta Säätiölakityöryhmän mietinnöstä. Mietinnössä ehdotetaan uuden säätiölain säätämistä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää lausuntopyynnön johdosta seuraavaa:

Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo esitysluonnoksen olevan selkeä parannus nykyiseen lakiin. Nykyinen laki ei ole tarpeeksi kattava ja on säädetty sellaisten säätiöiden toiminnan lähtökohdista, joiden toiminta rahoitetaan pääosin säätiöpääoman tuotoilla. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan säätiöt ovat pääasiassa niin sanottuja jatkuvarahoitteisia säätiöitä, joita opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa tai tukee avustuksin vuosittain.

Voimassa olevaan säätiölakiin ei sisälly säätiön määritelmää eikä varsinaisesti säätiön tunnusmerkkejä. On hyvä, että työryhmän mietinnössä säätiön tunnusmerkkejä säätiölaissa selvennetään siten, että ne kattavat nykyistä paremmin myös jatkuvarahoitteiset säätiöt.

Työryhmä ehdottaa lakiehdotuksen 1 luvun 3 §:n perusteella, että uudessa säätiölaissa luovuttaisiin peruspääomaa koskevasta euomääräisestä vähimmäisvaatimuksesta. Varsinkin jatkuvarahoitteiset säätiöt, jotka toimivat pääosin julkisten avustusten varassa, ovat säätiön peruspääomasta varsin vähän riippuvaisia. Tulevaisuudessa näidenkin säätiöiden toiminnassa omien tulojen hankinta, johtuen julkisten tukien lisäämisen ongelmista, muodostuu entistä tärkeämmäksi. Tällöin toiminnan jatkuvuuden turvaamisessa riittävällä omalla pääomalla on oma tärkeä merkityksensä. Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää, että jatkovalmistelussa selvitettäisiin ja pohdittaisiin vielä tarkemmin euomääräisen vähimmäispääomavaatimuksen poistamisen etuja ja haittoja.

Lakiehdotuksen 1 luvun 6 §:n mukaan säätiö saisi suoraan lain nojalla harjoittaa sen säännöissä määrättyihin toimintamuotoihin sisältyvää tai liittyvää liiketoimintaa, jollei säännöissä määrätä toisin. Ehdotus poikkeaa voimassa olevan lain 8 §:stä siten, että

enää ei tarvitsisi erikseen määrätä säännöissä mahdollisuudesta liiketoiminnan harjoittamiseen. Työryhmän mukaan säätiöoikeudellisen sääntelyn tarkoituksena ei ole vaikuttaa säätiön harjoittaman toiminnan kohteluun verotuksessa, julkisia tukia annettaessa tai kilpailuolosuhteiden valvonnassa. Ehdotus laajentaa liiketoiminnan harjoittamisen mahdollisuutta nykyiseen lakiin verrattuna.

Työryhmän tehtävä on ollut pelkästään säätiöoikeudellinen. Myös yleishyödyllisten yhteisöjen, mukaan lukien säätiöt, verotuskysymykset ovat kuitenkin olleet viime vuosina vahvasti esillä. Liiketoimintamahdollisuuksien lisääminen saattaa vaikuttaa yleishyödyllisten säätiöiden verotukseen hyvinkin voimakkaasti. Jatkossa tulisikin arvioida uudistuksen mahdolliset vaikutukset yleishyödyllisten säätiöiden verotukseen.

Työryhmä ehdottaa sisällytettäväksi säätiölain 3 luvun 16 §:ään säännökset päivittäisestä hallinnosta vastaavasta toimitusjohtajasta, jonka asema perustuu luottamussuhteeseen suhteessa säätiön hallitukseen. Ehdotus on kannatettava.

Työryhmän ehdotus siitä, että hallituksen ja hallintoneuvoston jäsen sekä toimitusjohtaja voivat olla oikeushenkilö, vaatii opetus- ja kulttuuriministeriön näkemyksen mukaan vielä pohdintaa siitä, mitä tämä merkitsisi näiden elinten jäsenten henkilökohtaisen vastuun kannalta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö haluaa lisäksi kiinnittää huomiota yliopistolain mukaisten säätiöyliopistojen osalta siihen, että esityksen perusteluteksteissä ei näitä ole huomioitu. Soveltamiseen liittyvien epäselvyyksien välttämiseksi erityislain (yliopistolaki) ja säätiölain välillä tulisi tulevassa hallituksen esityksessä tarkemmin ottaa kantaa tähän asiaan.

Kansliapäällikön sijainen,
Ylijohtaja

Hannu Siren

Hallitussihteeri

Juho-Antti Jantunen

Tiedoksi

Opetus- ja kulttuuriministeriön osastot ja erilliset yksiköt